

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. In qua actione Missa sita sit essentia hujus sacrificii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO TERTIA.

In qua actione Missa sita sit essentia hujus sacrificii.

I. Rejicitur quoddam commentum circa sacrificium missae.

REICIENDUM hic in primis commentum illud, Missae scilicet sacrificium in inclinationibus quibusdam, geniculationibus, variisque gestibus ac motibus corporis consistere, ut Eckhio falso imponit Kemniti; quamvis enim motus quidam ac decentes corporis gestus ad hoc sacrificium, sicut ad rem aliam quamcumque externam perficiendam sint necessarii, Catholicorum tamen nullus in gestibus illis ac genuflectionibus à Kemnitio recensitis Missae sacrificium situm esse unquam asseruit. Deinde indubitatum apud omnes est, substantiam hujus sacrificii in nullo ritu aut cerimonia ad Missam Catechumenorum, quae lectione Evangelii terminabatur, pertinente sitam esse.

II. In qua actione Missa sacrificium situm sit, diversa sunt Auditorum sententia.

Quoad Missam ergo fidelium, quae jam inde ab Apostolorum temporibus in Ecclesia Catholica celebratur, in qua actione hoc sacrificium consistat, non satis vel inter Orthodoxos constat. Sex praecipue sunt in quibus volunt aliqui situm illud esse: Scotus in quarto, distinct. 13. consistere vult in sola oblatione: Recentiores aliqui secuti Henriquez, Azor. & alias, consistere volunt saltem partialiter in oblatione illa quae consecratione subsequitur: alii sitam esse aiunt in consecratione: alii in fractione hostiae: alii in comunione Sacerdotis: alii demum in comunione populi.

III. Probabilius est Missa sacrificium in sola consecratione situm esse.

Inter has sententias illa videtur verior quae sacrificium hoc statuit in sola consecratione: ita Sanctus Thomas quaest. 82. articulo quarto, & quaest. 83. art. primo, Gabriel, Soto, Alanus, quos citat & sequitur Bellarminus lib. primo de Missa, cap. ultimo, Suarez disp. 75. sect. quarta, Vasquez disp. 222. cap. 5. Coninck quaest. 83. art. primo, dub. quinto, num. 96. Tannerus hic, disp. 5. quaest. 9. & alii.

IV. Ex iis quae de Christo referunt Evangelistae, colligunt Patres cum sacrificium, sed nihil de eo referunt praeter consecrationem, & distributionem Discipulis factam, in hoc autem, ut videbimus, non consistit sacrificium, ergo in sola consecratione; nec enim verisimile est Evangelistas in re tanti momenti omisuros fuisse actionem maxime huic sacrificio essentialem.

Probatur primo: Ex iis enim quae de Christo referunt Evangelistae, colligunt Patres cum sacrificasse, sed nihil de eo referunt praeter consecrationem, & distributionem Discipulis factam, in hoc autem, ut videbimus, non consistit sacrificium, ergo in sola consecratione; nec enim verisimile est Evangelistas in re tanti momenti omisuros fuisse actionem maxime huic sacrificio essentialem.

V. Sacerdos praecipue ordinatur ad sacrificandum, praecipua autem ejus potestas est ad consecrandum.

Secundo: Ordinatur siquidem praecipue Sacerdos ad sacrificandum, sed praecipua potestas, quam per ordinationem accipit, & in ordine ad quam imprimatur character secundum Concilium Tridentinum sessione vigesima-tertia, cap. primo, est potestas consecrandi, & in ordine ad corpus Christi verum, in qua fundatur potestas in ordine ad corpus Christi mysticum, ergo, &c.

VI. Ex ipsa natura consecrationis ostenditur, hoc sacrificium consistere in consecratione.

Tertio hoc idem ostenditur à priori ex ipsa naturâ consecrationis; per eam enim constituitur Christus sub speciebus mortuo quodam modo, & privatur quodammodo vitâ actuali, & consequenter maectatur incrementi; nec enim potest prout ibi existit, vel loqui, vel membrum ullum sui corporis movere, & consequenter non est ibi secundum naturam & modum existendi aliorum viventium, sed instar rei inanimatae.

VII. Hoc aperte testatur sanctus Gregorius Nyssenus homilia prima de Resurrectione, ubi inter

Hoc aperte testatur sanctus Gregorius Nyssenus homilia prima de Resurrectione, ubi inter

alia dicit, victimae corpus non esse ad edendum idoneum, si animatum sit: Quare, inquit, cum Christus corpus suum edendum & sanguinem bibendum Discipulis exhibuit, jam arcana & non aspellabili ratione corpus erat immolatum, &c. ubi notandum affirmare ipsum corpus Christi prius fuisse immolatum quam illud traderet Discipulis, & consequenter peractum sacrificium à Christo per consecrationem. Idem affirmat Concilium Nicaenum primum dicens, situm esse in altari agnum illum Dei incrementi à Sacerdotibus immolatum. Unde in die Parasceves non offertur proprie sacrificium nisi obiectivum, quod etiam dicendum de consuetudine Graecorum, qui in Quadragesima non consecrabant nisi in Sabbato & Dominicis, aliis autem diebus fumebant species prius consecratas.

Hic tamen notandum, etsi praecipua hostia, & quae simpliciter dicitur sacrificari sit Christus, secundario tamen ut ait Suarez, Bellarminus, & alii, & quasi appendix hujus sacrificii est panis, qui verè etiam destruitur in honorem Dei, & consequenter integrat unum sacrificium cum corpore Christi, sicut in lege veteri condimenta cum animali in jugi sacrificio. Actus etiam sacrificandi consistit in actione conversiva connotando formam consecrationis; per hanc enim redditur sacrificium sensibile, ut bene declarat Suarez disp. 75. sect. 5. Actio verò conversiva esto esset actio productiva Christi, posset esse actus sacrificandi, tum quia alibi supponitur Christus esse, tum quia ita cum in se quidem vivum producit, ut quoad modum producat eum mortuum, in quo est differentia de primâ productione animalis mortui, quae non esset illius sacrificatio: at in nostrâ sententiâ de conversione nulla est difficultas.

Esto itaque communio Sacerdotis, & aliqua alia ex iis quae supra posuimus spectent ad integritatem sacrificii, in nullo tamen ex iis essentia liter situm est: non in oblatione velante vel post consecrationem, tum quia Christus perfecte sacrificavit, & tamen non usus est his oblationibus: deinde non fit per oblationes istas sufficiens mutatio in hostia principali, ut propterea dicatur sacrificari, aut immolari. In primâ insuper oblatione nihil offertur praeter panem & vinum, ac proinde solam est ceremonia quaedam ab Ecclesia instituta ad devotionem, attentionem, & reverentiam in audientium animis excitandam.

Non etiam consistit in fractione, tum quia non est certum Christum fregisse panem post consecrationem, qui tamen perfecte sacrificavit, tum etiam quia fractio illa non fuit mystica, ut ait Sanctus Augustinus Epistolâ 59. ad Paulinum, quaestione 5. nempe ad mysterium aliquod significandum facta, sed usualis, unde in tot partes divisit panem, quot ad communicandum discipulos erant necessariae. Deinde per fractionem solam non fit mutatio sufficiens circa praecipuam hostiam, videlicet Christum. Praeterea si hostia tota deciderat in calicem, non debet fieri hæc fractio; imo licet in Liturgiâ Sancti Jacobi & Sancti Chrysostomi ponatur hæc ceremonia, in Liturgiâ tamen Sancti Basilii nulla fit illius mentio, quod indicio est non esse de necessitate sacrificii, cum non fuerit universalis. Quod etiam eodem modo dici debet de mitione.

Non consistit in sumptione; cum enim sola consecratio sit actio sufficiens ad rationem sacrificii, quod certissimum esse docet Suarez disp. 75. sect. 5.

cum in consecratione consistere, aperte testatur S. Gregorius Nyssen.

VIII. Panem etiam hic videtur destrui in honorem Dei.

IX. Quamvis communio Sacerdotis spectet aliquo modo ad integritatem sacrificii, in ea tamen essentialiter non consistit.

X. Missa etiam sacrificium non consistit in fractione.

XI. Essentia deus hujusmodi.

sacrificii
non consi-
sit in sum-
ptione.

sect. 5. & jam ostensum est, in hac solâ statuen-
dum est sacrificium nostrum incruentum, nullum
siquidem habemus fundamentum communionem
illi tanquam quid essenziale adjungendi. Inprimis
enim Christum perfectè sacrificasse certum apud
omnes est, cum tamen incertum sit, utrum suum
corpus in Eucharistiâ sumpserit. Secundò hoc
idem ostenditur ex Patribus, quorum aliquos
supra attulimus, qui agnum Dei per consecra-
tionem immolatum esse dicebant. Tertio, quia
sacrificium hoc incruentum est representatio
quædam sacrificii cruenti in Cruce, hoc autem
totum perfectum est ante sepulturam, ergo &
incruentum ante sumptionem, quæ refertur juxta
Patres ad sepulturam. Quartò & præcipuè, quia
actus sacrificandi esse debet immutatio circa ho-
stiam principalem, nempe Christum, Christus
autem non desinit esse sub speciebus ex vialicujus
alterationis ad ipsum terminatæ, ergo, &c.

XII.

Sacerdotis
communio
aliquo modo
accidentaliter
spectat
ad hoc sa-
crificium.

Communio tamen Sacerdotis spectat ad complen-
dum, saltem accidentaliter hoc sacrificium, cum ipse sit præcipuus conviva in hoc convivio, & consequenter decere videtur, ut de eo gustet. Communio autem Laicorum non omnino spectat ad sacrificium, cum perfectissimè completum censeatur, licet nullus communicet, ut ex quotidiana Ecclesiæ praxi cernitur. Præterea sequeretur laicos in Missâ sacrificare, imo infirmos extra Sacrum, cum tamen munus sacrificandi, etiam partialiter in lege gratiæ solis concedatur Sacerdotibus. Unde licet Laici quatenus comedunt victimam jam immolatam, & sacrificium oblectivum, annunciant mortem Domini; non tamen sacrificant. Verum quidem videtur potuisse Christum instituisse, ut aliqua ex istis potuissent esse de essentiâ sacrificii novæ legis, non tamen habemus fundamentum dicendi, ita eum de facto fecisse.

SECTIO QUARTA.

Alia quædam circa Sacrificium incruentum.

I.

Ut hoc Sacrificium esse
suum esse
firat, quid
requiratur
tam ex parte
offerentis
immediati,
quam mediati.

Quæres primò: Quid ex parte offerentis requiratur, ut hoc sacrificium suos effectus conferat? Inprimis ex parte offerentis immediati requiritur character Sacerdotalis: deinde ut habeat intentionem sacrificium offerendi. Ex parte autem offerentis mediati, seu illius qui unâ cum Sacerdote hoc sacrificium offert, requiritur similiter character baptismalis, sine hoc namque nullus omnino fructus in eum ex opere operato derivatur: insuper requiritur aliqua intentio sacrificio illi cooperandi: debet etiam mediatè offerens esse homo viator, unde nec Angeli nec animæ separatæ licet Missæ sacrificio assistant, dici possunt sacrificium hoc offerentes. Is etiam cui applicatur, seu pro quo offertur hoc sacrificium, ut ex opere operato ei proffit, habere debet characterem baptismalem: & ulterius oportet, ut alicujus saltem illius effectus capax sit, eoque indigeat.

II.

Peccatum
Sacerdotis
non impedit,
quo minus
cooperatio
mediati offerentis
fortiatur effectum.

Quæres secundò: Utrum peccatum Sacerdotis hoc sacrificium offerentis impediatur quo minus cooperatio mediati illud offerentis fortiatur effectum ex opere operato. Quorundam sententia est impedire: probabilis tamen est contrarium, hujus namque sacrificii effectus, non ex meritis Sacerdotis illius offerentis procedit, sed

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

ex meritis Christi. Adde ulterius ad hoc ut Missæ sacrificium effectum suum conferat, non requiri ut subiectum cui illum confert, sit in statu gratiæ; cum enim Deus auxilia gratiæ peccatori ob Christi merita conferat, à fortiori remissionem peccati peccatis remissis adhuc debet; & similes hujus sacrificii effectus illi ob eadem merita conferet. Sed de horum nonnullis sectione sequente iterum redibit sermo.

Quæres tertio: An utraque species sit de essentiâ hujus sacrificii? Respondetur cum Bellarmino lib. quarto de Eucharistiâ, cap. vigesimo secundo, Alano, & aliis, non esse, sed sufficere consecrationem sub unâ factam. Ratio est, quia per consecrationem sub unâ specie sufficienter immutatur Christus, & immolatur, ac in honorem Dei offertur, atque passio ejus ac mors representatur: per quod solvitur præcipuum argumentum contrariæ sententiæ. Secundò probatur: Quia secundum Nicænum & Tridentinum corpus Christi, dum illud sumerent Apostoli erat verè sacrificatum, sed illi sumpserunt corpus ante consecrationem calicis, ergo.

Sicut tamen, ut supra diximus, etsi Christus sub unâ specie constituit Sacramentum, utraque tamen species constituit unum Sacramentum secundum diversas partes integrales, idem dicendum de sacrificio, sicque utraque species constituit unum integrum sacrificium integrale, quamvis altera ad sacrificium sufficiat, cum verè sub alterâ tantum specie immoletur Christus incruentè, sicut diversa partes horti aut domus unum hortum & domum cum aliâ cui adduntur constituunt, ut supra diximus etsi prima pars, sit hortus etiam & domus. Aliquæ tamen sunt partes ita integrantes, ut sine iis res non sit completa, ut homo sine manu, domus sine tecto, &c. ex his autem partibus non est consecratio calicis in sacrificio, nisi merè secundum modum. fructus tamen fortè hujus sacrificii alligatus à Christo est utrique speciei.

Gravissimè nihilominus peccaret, quisquis in alterâ tantum specie hoc sacrificium perficeret, cum saltem præceptum sit, vel divinum, ut volunt plurimi, vel saltem humanum, ut alii affirmant. unde aiunt dari aliquando posse sufficientem occasionem ex dispensatione Pontificis celebrandi sub unâ tantum specie. Imo de facto dicitur Innocentius octavus dispensasse cum Norvegis ob penuriam vini, ut sub alterâ tantum specie consecrarent, ne omnino sacrificio careant, & in hæreses laborentur. Aliqui etiam volunt, licet sit præceptum divinum, posse nihilominus Summum Pontificem subinde dispensare.

Quæres quartò: Utrum Sacerdos celebrans teneatur communicare sub utraqque specie. Respondetur, teneri, & peccare graviter si id non præstet, ut habetur in capitulo *Comperimus de consecratione* distinctione secundâ, & in Concilio Tridentino, & alibi. Non tamen tenetur totum consumere quod consecravit, sed partem etiam suæ hostiæ dare potest communicanti. Hoc autem præceptum verisimilius est non esse juris divini, cum quicquid non est de substantiâ vel Sacramenti, vel sacrificii, subest potestati Ecclesiæ, ut supra diximus ex Concilio Tridentino. Deinde novi Sacerdotes non communicant sub utraqque specie ex permissione Ecclesiæ, imo solus Episcopus utramque speciem sumit, qui tamen fortè neutram aliquando consecrat.

R. 13

Cum

III.

Utraque species non est de essentiâ hujus sacrificii.

IV.

Sicut tamen in Sacramento, ita & in sacrificio utraque species unum integrum sacrificium constituit.

V.

Peccaret tamen graviter quisquis in alterâ tantum specie sacrificaret.

VI.

Sacerdos celebrans teneatur sub gravi peccato communicare sub utraqque specie.